

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 20 december 2017*

”Begäran om förhandsavgörande – Energi – Gassektorn – Tryggad naturgasförsörjning – Förordning (EU) nr 994/2010 – Skyldighet för naturgasföretag att vidta åtgärder för att säkerställa försörjning av gas till skyddade kunder – Artikel 2 andra stycket punkt 1 – Begreppet skyddade kunder – Artikel 8.2 – Ytterligare skyldighet – Artikel 8.5 – Möjlighet för naturgasföretag att fullgöra sin skyldighet på regional nivå eller unionsnivå – Nationell lagstiftning genom vilken gasleverantörerna åläggs en ytterligare skyldighet avseende gaslagring och vars tillämpningsområde inbegriper kunder som inte anges som ’skyddade kunder’ i den mening som avses i förordning nr 994/2010 – Skyldighet att hålla lager som uppgår till 80 procent inom den berörda medlemsstatens territorium”

I mål C-226/16,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Conseil d’État (Högsta förvaltningsdomstolen, Frankrike) genom beslut av den 15 april 2016, som inkom till domstolen den 22 april 2016, i målet

Eni SpA,

Eni Gas & Power France SA,

Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz)

mot

Premier ministre,

Ministre de l’Environnement, de l’Energie et de la Mer,

ytterligare deltagare i rättegången:

Storengy,

Total Infrastructures Gaz France (TIGF),

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J. L. da Cruz Vilaça samt domarna E. Levits, A. Borg Barthet (referent), M. Berger och F. Biltgen,

generaladvokat: P. Mengozzi,

* Rättegångsspråk: franska.

justitiesekreterare: handläggaren V. Giacobbo-Peyronnel,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 16 mars 2017,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Eni SpA och Eni Gas & Power Frankrike SA, genom C. Lefort, M. Dantin och A. Soloshchenkov, avocats,
- Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz), genom N. Autet och G. Marson, avocats,
- Storengy och Total Infrastructures Gaz Frankrike (TIGF), genom C. Le Bihan-Graf och L. Rosenblieh, avocates,
- Frankrikes regering, genom D. Colas, R. Coesme, S. Horrenberger och A. Daly, samtliga i egenskap av ombud,
- Polens regering, genom B. Majczyna, M. Rzutkiewicz och K. Rudzińska, samtliga i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom M. Patakia och O. Beynet, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 26 juli 2017 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 8.2 och 8.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 994/2010 av den 20 oktober 2010 om åtgärder för att trygga naturgasförsörjningen och om upphävande av rådets direktiv 2004/67/EG (EUT L 295, 2010, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Eni SpA och Eni Gas & Power France SA (gemensamt kallade Eni) samt Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz), å ena sidan, och Premier ministre (premiärministern, Frankrike) och Ministre de l'Environnement, de l'Énergie et de la Mer (ministern för miljö, energi och marina frågor, Frankrike), å andra sidan, angående lagenligheten av Décret no 2014-328 du 12 mars 2014 modifiant le décret no 2006-1034 du 21 août 2006 relatif à l'accès aux stockages souterrains de gaz naturel (JORF av den 14 mars 2014, s. 5283) (dekret nr 2014-328 av den 12 mars 2014 om ändring av dekret nr 2006-1034 av den 21 augusti 2006 om tillgång till underjordiska lagringsanläggningar för naturgas) (nedan kallat dekret nr 2014-328).

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 I skälen 5, 9 och 10 i förordning nr 994/2010 anges följande:

”(5) Enligt de regler för att trygga gasförsörjningen som har antagits på unionsnivå har medlemsstaterna emellertid fortfarande stor frihet i valet av åtgärder. Om försörjningen i en medlemsstat hotas finns en tydlig risk för att åtgärder som vidtas ensidigt av den medlemsstaten kan medföra att den inre marknaden för gas och gasförsörjningen till kunderna inte längre

fungerar bra. Erfarenheter nyligen har visat att det är en konkret risk. För att den inre gasmarknaden ska kunna fungera även vid bristande försörjning är det nödvändigt att få till stånd solidaritet och samordning vid försörjningskriser, både med avseende på förebyggande åtgärder och på insatserna vid faktiska försörjningsavbrott.

...

- (9) Ett allvarligt avbrott i försörjningen av gas till unionen kan påverka alla medlemsstater, unionen som helhet och avtalsslutande parter som omfattas av fördraget om upprättande av en energigemenskap som undertecknades i Aten den 25 oktober 2005 [(EUT L 198, 2006, s. 18)]. Det kan också leda till allvarlig ekonomisk skada för unionens ekonomi. Dessutom kan ett avbrott i gasförsörjningen få allvarliga sociala konsekvenser, framför allt för utsatta kundgrupper.
- (10) Vissa kunder, inklusive bland annat hushåll och kunder som tillhandahåller viktiga samhällstjänster – till exempel hälso- och sjukvård, barnomsorg, utbildning och andra sociala tjänster och välfärdstjänster samt tjänster som är oumbärliga för att en medlemsstat ska fungera – är särskilt sårbara och kan behöva skydd. En vid definition av sådana skyddade kunder bör inte stå i konflikt med europeiska solidaritetsmekanismer.”

4 I artikel 2 andra stycket i denna förordning föreskrivs följande:

”... gäller följande definitioner:

1. skyddade kunder: hushållskunder som är anslutna till ett distributionsnät för gas och dessutom, om den berörda medlemsstaten så beslutar,
 - a) små och medelstora företag, under förutsättning att dessa är anslutna till ett distributions- eller överföringsnät för gas, och förutsatt att dessa ytterligare kunder tillsammans inte motsvarar mer än 20 % av den slutliga gasanvändningen, och/eller
 - b) fjärrvärmeanläggningar i den utsträckning som de tillhandahåller värme till hushållskunder och till de kunder som avses i led a, under förutsättning att dessa anläggningar inte kan övergå till andra bränslen och är anslutna till ett distributions- eller överföringsnät för gas.

...”

5 I artikel 3.6 i nämnda förordning föreskrivs följande:

”De åtgärder för att trygga försörjningen som anges i de förebyggande åtgärdsplanerna och krisplanerna ska vara klart definierade, transparenta, proportionerliga, icke-diskriminerande och kontrollerbara, och ska inte i onödan snedvrider konkurrensen och en väl fungerande inre [marknad] för gas och inte heller äventyra gasförsörjningen i andra medlemsstater eller i unionen som helhet.”

6 Artikel 8 i samma förordning, med rubriken ”Normer för försörjning”, har följande lydelse:

”1. Den behöriga myndigheten ska kräva att naturgasföretag, som den identifierar, vidtar åtgärder för att säkerställa försörjning av gas till medlemsstatens skyddade kunder

- a) vid extrema temperaturer under en sjudagarsperiod som statistiskt sett inträffar en gång vart tjugonde år,
- b) under en period på minst 30 dagar med exceptionellt hög efterfrågan på gas som statistiskt sett inträffar en gång vart tjugonde år, och

- c) under minst 30 dagar i händelse av ett avbrott hos den största enskilda gasförsörjningsinfrastrukturen under genomsnittliga vinterförhållanden.

Den behöriga myndigheten ska senast den 3 juni 2012 identifiera naturgasföretagen som avses i första stycket.

2. Alla eventuella höjningar av försörjningsnormer som pågår längre än en period på minst 30 dagar som avses i punkt 1 b och 1 c eller eventuella ytterligare skyldigheter som införts av försörjningstrygghetsskäl ska grundas på den riskbedömning som avses i artikel 9, ska anges i den förebyggande åtgärdsplanen och

- a) överensstämma med artikel 3.6,
- b) inte i onödan snedvrider konkurrensen eller medföra att den inre marknaden för gas fungerar sämre,
- c) inte inverka negativt på någon annan medlemsstats möjlighet att trygga försörjningen till sina skyddade kunder i enlighet med denna artikel i händelse av en krissituation på nationell nivå eller unionsnivå eller regional nivå, och
- d) uppfylla de kriterier som anges i artikel 11.5 i händelse av en krissituation på unionsnivå eller regional nivå.

Den behöriga myndigheten ska i en anda av solidaritet i den förebyggande åtgärdsplanen och krisplanen fastställa hur eventuellt höjda normer för försörjning eller ytterligare skyldigheter som åläggs naturgasföretag tillfälligtvis kan minskas i händelse av en krissituation på unionsnivå eller regional nivå.

3. Efter de tidsperioder som fastställts av den behöriga myndigheten i enlighet med punkterna 1 och 2 eller på strängare villkor än de som anges i punkt 1 ska den behöriga myndigheten och naturgasföretagen bemöda sig om att i största möjliga utsträckning upprätthålla gasförsörjningen till, i synnerhet, skyddade kunder.

4. De skyldigheter som åläggs naturgasföretag för att uppfylla normerna för försörjning enligt denna artikel ska vara icke-diskriminerande och ska inte leda till orimlig börda för dessa företag.

5. Naturgasföretag ska ha rätt att fullgöra dessa skyldigheter på regional nivå eller unionsnivå, när det är lämpligt. Den behöriga myndigheten ska inte kräva att normerna i denna artikel uppfylls på grundval av infrastruktur som är lokaliserad enbart inom dess territorium.

6. Den behöriga myndigheten ska se till att förutsättningar skapas för försörjning till skyddade kunder utan att detta hindrar den inre marknaden för gas från att fungera, och till ett pris som respekterar leveransernas marknadsvärde.”

- 7 Artikel 11 i förordning nr 994/2010 rör krishantering på unionsnivå och regional nivå. I punkt 5 i denna artikel föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna och särskilt de behöriga myndigheterna ska se till att

- a) åtgärder inte vidtas vid någon tidpunkt som otillbörligt begränsar gasflödet inom den inre marknaden, särskilt inte gasflödet till de berörda marknaderna,
- b) åtgärder inte vidtas som sannolikt utgör ett allvarligt hot mot gasförsörjningen i en annan medlemsstat, och

- c) gränsöverskridande tillgång till infrastruktur i enlighet med [Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten och om upphävande av förordning (EG) nr 1775/2005 (EUT L 211, 2009, s. 36)] upprätthålls i den utsträckning det är tekniskt och säkerhetsmässigt möjligt, i enlighet med krisplanen.”

Fransk rätt

- 8 I Frankrike regleras lagring av naturgas i artiklarna L. 421-1–L.421-16 i Code de l'énergie (energilagen). Dessa bestämmelser behandlar tillgången till gaslagringsanläggningar inom ramen för de skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster som åvilar leverantörerna för att säkerställa en kontinuerlig naturgasförsörjning, även i extrema situationer.
- 9 Artikel L. 421-3 i denna lag har följande lydelse:
- ”Lagring av naturgas ska i första hand säkerställa
- 1° att näten som är kopplade till de underjordiska lagringsanläggningarna för naturgas är välfungerande och balanserade,
- 2° att hushållskundernas behov är direkt eller indirekt tillgodosedda och att icke-hushållskunder vilka inte har godtagit, genom avtal, att leveranserna kan komma att avbrytas eller som bedriver allmännyttig verksamhet får sina behov direkt eller indirekt tillgodosedda, och
- 3° att övriga skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster som föreskrivs i artikel L. 121-32 fullgörs.”
- 10 I artikel L. 421-4 första stycket i nämnda lag föreskrivs följande:
- ”Varje gasleverantör är skyldig att per den 31 oktober varje år, direkt eller indirekt genom en fullmaktsinnehavare, hålla naturgaslager i Frankrike som – med hänsyn tagen till de övriga anpassningsinstrument som leverantören förfogar över – är tillräckliga för att leverantören under perioden från den 1 november till den 31 mars ska kunna fullgöra sina avtalsenliga skyldigheter i fråga om direkt eller indirekt leverans till de kunder som nämns i artikel L. 421-3 tredje stycket i energilagen ...”
- 11 Enligt artikel L. 421-7 i energilagen ska villkoren och tillämpningsföreskrifterna för bland annat artikel L. 421-4 i lagen fastställas i ett dekret från Conseil d'État (Högsta förvaltningsdomstolen).
- 12 Dekret nr 2006-1034 av den 21 augusti 2006 om tillgång till underjordiska lagringsanläggningar för naturgas (JORF av den 23 augusti 2006, s. 12370) (nedan kallat dekret nr 2006-1034), som antagits enligt artikel L. 421-7 i energilagen, preciserar villkoren för hur tillgången till lagringsanläggningar för naturgas ska organiseras. Det framgår av beslutet om hänskjutande att dekretet dels föreskriver att varje naturgasleverantör ska tilldelas rättigheter avseende tillgång till lagringskapacitet eller ”lagringsrätter”, vilka fastställs på grundval av leverantörens kundportfölj, för att kunna utföra leveranser till de berörda kunderna under vintersäsongen, dels anger vilka skyldigheter leverantörerna har, bland annat vad gäller de minimilager som de ska hålla i början av vintersäsongen.
- 13 Dekret nr 2006-1034 har ändrats genom artikel 9 i dekret nr 2014-328, bland annat genom att det föreskrivs att leverantörernas lagringsskyldighet beräknas på grundval av ”lagringsrätter” som inte längre endast motsvarar årsförbrukningen för deras hushållskunder och kunder som bedriver allmännyttig verksamhet, vilket var fallet enligt dekret nr 2006-1034, utan även förbrukningen för

kunder anslutna till distributionsnätet vilka inte har godtagit, genom avtal, att leveranserna kan komma att avbrytas. I gengäld innebär dekret nr 2014-328 att nivån på lagringsskyldigheten sänks från 85 till 80 procent av lagringsrätterna.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 14 Eni och Uprigaz väckte, genom två ansökningar, den 12 och 14 maj 2014, talan vid Conseil d'État (Högsta förvaltningsdomstolen) och yrkade att dekret nr 2014-328 skulle ogiltigförklaras på grund av maktmissbruk.
- 15 Eni och Uprigaz gjorde i sin talan bland annat gällande att dekretet stred mot bestämmelserna i förordning nr 994/2010. Det hävdades nämligen att dekretet för det första hade inneburit en rättsstridig utvidgning av den definition av "skyddade kunder" som föreskrivs i artikel 2 andra stycket led 1 i förordningen. För det andra hade naturgasleverantörerna genom dekretet ålagts en skyldighet att lokalisera lagringskapaciteten till Frankrike, i strid med artikel 8.5 i nämnda förordning.
- 16 I detta avseende har den hänskjutande domstolen påpekat att dekret nr 2014-328 i definitionen av "skyddade kunder" har inbegripit icke-hushållskunder anslutna till distributionsnätet vilka inte har godtagit, genom avtal, att leveranserna kan komma att avbrytas, varvid dessa kunder inte nödvändigtvis är "små och medelstora företag" i den mening som avses i artikel 2 andra stycket led 1 a i förordning nr 994/2010. Definitionen av "skyddade kunder" i dekretet skulle alltså kunna gå längre än lydelsen av definitionen i förordningen. De franska myndigheterna hävdade emellertid att dessa ytterligare kunder motsvarar mindre anläggningar som, även om de tillhör stora företag, har ett stort antal kännetecken som är gemensamma med små och medelstora företag. Enligt dessa myndigheter har en sådan utvidgad definition dessutom koppling till de ytterligare skyldigheter som medlemsstaterna av trygghetsskäl avseende gasförsörjning får ålägga enligt artikel 8.2 i nämnda förordning.
- 17 Lagenligheten av dekret nr 2014-328 beror under dessa omständigheter på huruvida artikel 8.2 i förordning nr 994/2010 ska tolkas så, att den utgör hinder för att en medlemsstat ålägger naturgasleverantörer ytterligare skyldigheter som följer av att kunder som inte nämns i artikel 2 andra stycket led 1 a i denna förordning inbegrips bland skyddade kunder, vilkas förbrukning används för att fastställa omfattningen av de lagringsskyldigheter som syftar till att säkerställa en kontinuerlig försörjning.
- 18 Den hänskjutande domstolen har vidare påpekat att för att säkerställa en kontinuerlig gasförsörjning till kunderna ålägger artikel L. 421-4 i energilagen leverantörerna att hålla tillräckliga naturgaslager i Frankrike, med hänsyn tagen till de övriga anpassningsinstrument som de förfogar över, och att dekret nr 2014-328 innebär att 80 procent av lagringsrätterna ska utnyttjas inom landets territorium, samtidigt som det emellertid föreskrivs att energiministern, vid sin bedömning av huruvida en gasleverantörs lagringskapacitet är tillräcklig för att säkerställa att dess lagringsskyldighet fullgörs, ska ta hänsyn till de övriga anpassningsinstrument som leverantören förfogar över. Följaktligen beror lagenligheten av dekret nr 2014-328 även på huruvida artikel 8.5 i förordning nr 994/2010 utgör hinder för att en medlemsstat ålägger naturgasleverantörer sådana skyldigheter.
- 19 Mot denna bakgrund beslutade Conseil d'État (Högsta förvaltningsdomstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen.

"1) Ska [artikel 8.2 i förordning nr 994/2010] tolkas så, att den utgör hinder för att en medlemsstat ålägger naturgasleverantörerna ytterligare skyldigheter som följer av att kunder som inte nämns i [artikel 2 andra stycket] i den förordningen inbegrips bland de 'skyddade kunder' vilkas förbrukning används för att fastställa omfattningen av de lagringsskyldigheter som syftar till att säkerställa en kontinuerlig försörjning?

- 2) Ska [artikel 8.5 i förordning nr 994/2010] tolkas så, att den utgör hinder för att en medlemsstat ålägger naturgasleverantörerna skyldigheter i fråga om lagrade gasvolymmer och därtill knutna uttagkapaciteter samt i fråga om innehav av lagringskapacitet som har förvärvats med utnyttjande av rättigheter motsvarande skyldigheten att hålla lager inom den medlemsstatens territorium, samtidigt som medlemsstaten föreskriver att ministern vid sin bedömning av en leverantörs lagringskapacitet ska ta hänsyn till de övriga anpassningsinstrument som leverantören förfogar över?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Inledande synpunkter

- 20 Det ska inledningsvis erinras om att domstolen tidigare har haft tillfälle att uttala sig om det handlingsutrymme som medlemsstaterna har i fråga om en tryggad naturgasförsörjning i ett sammanhang som avsåg rådets direktiv 2004/67/EG av den 26 april 2004 om åtgärder för att säkerställa en tryggad naturgasförsörjning (EUT L 127, 2004, s. 92). Det var genom detta direktiv som det för första gången infördes en rättslig ram på unionsnivå i syfte att säkerställa en tryggad naturgasförsörjning, som föregick förordning nr 994/2010.
- 21 Domstolen slog således fast att det genom detta direktiv endast hade fastställts en ram inom vilken det ankom på medlemsstaterna att definiera allmänna strategier för försörjningstryggheten, och att direktivet, såsom framgick av skäl 3 i detsamma, enbart utgjorde gemensamma minimibestämmelser i fråga om en tryggad naturgasförsörjning. Domstolen förklarade även att medlemsstaterna enligt nämnda direktiv hade ett stort handlingsutrymme vad gäller medlen för att uppnå de mål som eftersträvades med direktivet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 juli 2008, kommissionen/Spanien, C-207/07, ej publicerad, EU:C:2008:428, punkterna 43 och 44).
- 22 Medan medlemsstaterna i direktiv 2004/67 tillerkändes ett stort handlingsutrymme vad gäller valet av åtgärder för att säkerställa en tryggad gasförsörjning, framgår det klart av skäl 5 i förordning nr 994/2010 att förordningen har antagits för att ytterligare avgränsa detta handlingsutrymme, i syfte att förhindra att åtgärder som vidtas ensidigt av en medlemsstat kan medföra att den inre marknaden för gas och gasförsörjningen i andra medlemsstater inte längre fungerar bra.

Den första frågan

- 23 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 8.2 i förordning nr 994/2010 ska tolkas på så sätt att den utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den som är aktuell i det nationella målet, genom vilken naturgasleverantörerna åläggs en skyldighet avseende gaslagring och vars tillämpningsområde inbegriper kunder som inte anges som ”skyddade kunder” i artikel 2 andra stycket led 1 i denna förordning.
- 24 Det ska erinras om att såsom framgår av artikel 8.1 i förordning nr 994/2010 åläggs medlemsstaterna genom förordningen att, i de situationer som anges i denna bestämmelse, säkerställa försörjning av gas till vissa kunder, kallade skyddade kunder.
- 25 Det framgår av artikel 2 andra stycket led 1 i förordning nr 994/2010 att det däri angivna begreppet ”skyddade kunder” avser dels kategorin ”hushållskunder som är anslutna till ett distributionsnät för gas”, dels, om en medlemsstat så beslutar, två andra kategorier som anges i artikel 2 andra stycket led 1 a respektive b i förordningen.

- 26 Vad särskilt avser kategorin i artikel 2 andra stycket led 1 punkt a i förordning nr 994/2010 föreskrivs i denna bestämmelse att medlemsstaterna såsom skyddade kunder kan betrakta "små och medelstora företag, under förutsättning att dessa är anslutna till ett distributionsnät för gas, samt viktiga samhällstjänster, under förutsättning att de är anslutna till ett distributions- eller överföringsnät för gas, och förutsatt att dessa ytterligare kunder tillsammans inte motsvarar mer än 20 % av den slutliga gasanvändningen".
- 27 Den franska regeringen har hävdad att dekret nr 2014-328 inte har gått utöver den definition av "skyddade kunder" som föreskrivs i artikel 2 andra stycket led 1 a i förordning nr 994/2010 genom att inte endast inbegripa hushåll bland skyddade kunder utan även icke-hushållskunder anslutna till distributionsnätet vilka inte har godtagit, genom avtal, att leveranserna kan komma att avbrytas. Denna kundkategori omfattar nämligen enheter av mindre storlek, såsom små företag, stora företags mindre kontor, småföretagare som tillhör integrerade nät eller mindre industrianläggningar som tillhör stora företag, större enheter som inte är anslutna till ett distributionsnät utan direkt till ett överföringsnät.
- 28 Den franska regeringen har hävdad att hänvisningen till "små och medelstora företag" i artikel 2 andra stycket led 1 a i förordning nr 994/2010 inte ska tolkas så, att den endast avser enheter som har rättslig ställning som små och medelstora företag, utan den ska tolkas mot bakgrund av förordningens mål så att den även inbegriper enheter som faktiskt utgör självständiga enheter som förbrukar lika stor mängd gas som små eller medelstora företag.
- 29 En sådan tolkning av begreppet skyddade kunder, i den mening som avses i denna bestämmelse, kan emellertid inte godtas.
- 30 Det kan i detta hänseende konstateras att de kategorier som anges i artikel 2 andra stycket led 1 a i förordning nr 994/2010 inte omfattar alla kunder vilka inte har godtagit, genom avtal, att leveranserna kan komma att avbrytas. Det är i synnerhet så, vilket den franska regeringen för övrigt har medgett, att stora företags mindre kontor, småföretagare som tillhör integrerade nät eller mindre industrianläggningar som tillhör stora företag inte utgör "små eller medelstora företag" i ordens vedertagna mening.
- 31 Den omständigheten att sådana enheter eventuellt förbrukar lika mycket gas som små eller medelstora företag är härvidlag utan betydelse. Det framgår nämligen av skälen 9 och 10 i förordning nr 994/2010 att uppräkningsen av "skyddade kunder" i artikel 2 andra stycket led 1 a i förordningen inte i så hög grad grundas på dessa kunders gasförbrukning som på det särskilda skydd de behöver vid avbrott i gasförsörjningen, med hänsyn till deras utsatthet.
- 32 Till skillnad från vad samma regering har gjort gällande har nämnda enheter och små och medelstora företag inte samma behov av skydd mot eventuella avbrott i gasförsörjningen. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 59 i sitt förslag till avgörande innebär tillhörigheten till ett företag, en koncern eller ett större integrerat nät nämligen att nämnda enheter kan förfoga över ekonomiska och tekniska resurser som små eller medelstora företag generellt sett inte förfogar över och som medför att nämnda enheter kan klara av ett sådant avbrott.
- 33 Det ska följaktligen prövas huruvida en medlemsstat enligt artikel 8.2 i förordning nr 994/2010 kan ålägga gasleverantörerna att vidta åtgärder för att säkerställa gasförsörjningen till en vidare kundkrets än de "skyddade kunder" som anges i artikel 2 andra stycket led 1 a i förordningen.
- 34 Det följer av artikel 8.2 i förordning nr 994/2010 att medlemsstaterna har möjlighet att vidta två typer av åtgärder som går utöver de åtgärder som de ska ålägga de naturgasföretag som de identifierar, enligt artikel 8.1 i förordningen. Såsom det har erinrats om i punkt 24 ovan ska sistnämnda åtgärder endast vidtas i förhållande till skyddade kunder.

- 35 För det första kan medlemsstaterna föreskriva "höjda normer för försörjning", nämligen, såsom framgår av lydelsen av artikel 8.2 i nämnda förordning, åtgärder som pågår längre än en period på minst 30 dagar som avses i artikel 8.1 b och c i förordningen. Denna möjlighet avser således inte en utvidgning av den personkrets som åtgärderna ska tillämpas på, utan en utvidgning av deras tillämpning i tiden.
- 36 För det andra kan samma medlemsstater ålägga naturgasföretagen "ytterligare skyldigheter" av försörjningstrygghetsskäl. Användningen av ordet "ytterligare" klargör att det rör sig om tillkommande skyldigheter av annat slag än de åtgärder som avses i artikel 8.1 i förordning nr 994/2010, till vilken artikel 8.2 i förordningen för övrigt inte hänvisar såvitt avser dessa skyldigheter.
- 37 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 67 i sitt förslag till avgörande följer det således av lydelsen av artikel 8.2 i förordning nr 994/2010 att en medlemsstat i princip kan föreskriva en ytterligare skyldighet för naturgasföretag och vars tillämpningsområde inbegriper kunder som inte anges som "skyddade kunder" i artikel 2 andra stycket led 1 i förordningen.
- 38 Det framgår emellertid också av själva lydelsen av denna bestämmelse att möjligheten för en medlemsstat att ålägga gasföretagen en ytterligare skyldighet förutsätter att de strikta villkor som anges i förordningen iakttas.
- 39 Det ankommer i detta fall på den hänskjutande domstolen att fastställa huruvida den omständigheten att det genom dekret nr 2014-328 har införts en ytterligare skyldighet för gasleverantörerna avseende gaslagring och vars tillämpningsområde omfattar samtliga kunder anslutna till distributionsnätet vilka inte har godtagit, genom avtal, att leveranserna kan komma att avbrytas, och vilka inte nödvändigtvis hör till de "skyddade kunder" som anges i artikel 2 andra stycket led 1 a i förordning nr 994/2010, uppfyller de angivna villkoren i artikel 8.2 i förordningen.
- 40 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den första tolkningsfrågan besvaras enligt följande. Artikel 8.2 i förordning nr 994/2010 ska tolkas på så sätt att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den som är aktuell i det nationella målet, genom vilken naturgasleverantörerna åläggs en skyldighet avseende gaslagring och vars tillämpningsområde inbegriper kunder som inte anges som "skyddade kunder" i artikel 2 andra stycket led 1 i denna förordning, förutsatt att de villkor som föreskrivs i den förstnämnda bestämmelsen iakttas, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.

Den andra frågan

- 41 Den hänskjutande domstolen har ställt sin andra tolkningsfråga för att få klarhet i huruvida artikel 8.5 i förordning nr 994/2010 ska tolkas på så sätt att den utgör hinder för en nationell lagstiftning som ålägger naturgasleverantörerna en skyldighet att hålla gaslager inom medlemsstatens territorium för att säkerställa en tryggad försörjning vid en kris, samtidigt som det föreskrivs att den behöriga myndigheten vid sin bedömning av en leverantörs lagringskapacitet ska ta hänsyn till de övriga "anpassningsinstrument" som leverantören förfogar över.
- 42 I artikel 8.5 första meningen i förordning nr 994/2010 föreskrivs att naturgasföretag ska ha rätt att fullgöra de skyldigheter som de ålagts för att iakttä de normer för försörjning som föreskrivs i artikel 8 i förordningen på regional nivå eller unionsnivå, när så är lämpligt.
- 43 Det framgår vidare av lydelsen av artikel 8.5 andra meningen i denna förordning att den behöriga myndigheten inte ska kräva att normerna i denna artikel uppfylls på grundval av infrastruktur som är lokaliserad enbart inom dess territorium.

- 44 I förevarande fall ålägger artikel 9 i dekret nr 2014-328, jämförd med artikel L. 421-4 i energilagen, gasleverantörer att per den 31 oktober varje år hålla naturgaslager i Frankrike som motsvarar minst 80 procent av lagringsrätterna avseende de kunder som skyldigheten omfattar, samtidigt som det föreskrivs att den behöriga ministern ska ta hänsyn till de övriga anpassningsinstrument som leverantören förfogar över för att kontrollera om leverantören fullgör sina skyldigheter.
- 45 Domstolen konstaterar att en sådan lagstiftning, i den del leverantörerna åläggs att nödvändigtvis och uteslutande i Frankrike hålla naturgaslager som är tillräckliga för att de ska kunna fullgöra sina skyldigheter att säkerställa en tryggad försörjning vid en kris, strider mot artikel 8.5 andra meningen i förordning nr 994/2010, som, vilket det har erinrats om, innebär förbud för den behöriga myndigheten att kräva att normerna i artikel 8 i förordningen uppfylls på grundval av infrastruktur som är lokaliserad enbart inom den berörda medlemsstatens territorium.
- 46 Det är enligt den franska lagstiftningen visserligen möjligt för den behöriga ministern att ta hänsyn till den berörda gasleverantörens "övriga anpassningsinstrument". Den hänskjutande domstolen har emellertid inte gett några upplysningar som är tillräckliga för att klargöra den praktiska betydelsen av den bedömning som det ankommer på den behöriga myndigheten att göra i detta avseende.
- 47 Det ankommer härvidlag på den hänskjutande domstolen att tolka den nationella rätten och kontrollera om den möjlighet som den nationella lagstiftningen ger den behöriga myndigheten att ta "hänsyn till de övriga anpassningsinstrument" som de berörda leverantörerna har säkerställer att dessa leverantörer faktiskt kan uppfylla sina skyldigheter på regional nivå eller unionsnivå.
- 48 Av det ovan anförda följer att den andra tolkningsfrågan ska besvaras enligt följande. Artikel 8.5 i förordning nr 994/2010 ska tolkas på så sätt att utgör hinder för en nationell lagstiftning som ålägger naturgasleverantörer att nödvändigtvis och uteslutande fullgöra sina skyldigheter att hålla gaslager, för att säkerställa en tryggad försörjning vid en kris, med infrastruktur inom det nationella territoriet. I detta fall ankommer det på den hänskjutande domstolen att kontrollera om den möjlighet som den nationella lagstiftningen ger den behöriga myndigheten att ta hänsyn till de övriga "anpassningsinstrument" som de berörda leverantörerna förfogar över säkerställer att dessa leverantörer faktiskt kan uppfylla sina skyldigheter på regional nivå eller unionsnivå.

Rättegångskostnader

- 49 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

- 1) Artikel 8.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 994/2010 av den 20 oktober 2010 om åtgärder för att trygga naturgasförsörjningen och om upphävande av rådets direktiv 2004/67/EG ska tolkas på så sätt att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den som är aktuell i det nationella målet, genom vilken naturgasleverantörerna åläggs en skyldighet avseende gaslagring och vars tillämpningsområde inbegriper kunder som inte anges som "skyddade kunder" i artikel 2 andra stycket led 1 i denna förordning, förutsatt att de villkor som föreskrivs i den förstnämnda bestämmelsen iakttas, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.**

- 2) Artikel 8.5 i förordning nr 994/2010 ska tolkas på så sätt att den utgör hinder för en nationell lagstiftning som ålägger naturgasleverantörer att nödvändigtvis och uteslutande fullgöra sina skyldigheter att hålla gaslager, för att säkerställa en tryggad försörjning vid en kris, med infrastruktur inom det nationella territoriet. I detta fall ankommer det emellertid på den hänskjutande domstolen att kontrollera om den möjlighet som den nationella lagstiftningen ger den behöriga myndigheten att ta hänsyn till de övriga "anpassningsinstrument" som de berörda leverantörerna förfogar över säkerställer att dessa leverantörer faktiskt kan uppfylla sina skyldigheter på regional nivå eller unionsnivå.

Underskrifter

Da Cruz Vilaça

Levits

Borg Barthet

Berger

Biltgen

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 20 december 2017.

A. Calot Escobar
Justitiesekreterare

J. L. da Cruz Vilaça
Ordförande på femte avdelningen